

2021-05-17

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2014/1-201

Kommunstyrelsen

Tilläggsavtal till avtal avseende finansiering och tidplan för utbyggnad av tunnelbanan samt tidplan för bostadsåtagandet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ingår föreslaget tilläggsavtal med bilagor till 2013 års avtal om tunnelbaneutbyggnaden och dess finansiering, för Nacka kommun i huvudsak innebärande

- En ökad medfinansiering med 389 miljoner kronor,
- Att färdigställandetidpunkten för Nackas totala bostadsåtagande om 13 500 tillkommande bostäder på Västra Sicklaön förlängs så att 11 300 bostäder ska vara färdigställda senast år 2035 och ytterligare 2 200 bostäder ska vara färdigställda senast år 2040, vilket därmed innebär en lugnare byggtakt.
- Att trafikstart för tunnelbana till Nacka beräknas till år 2030.

Tilläggsavtalet ersätter tidigare ingånget tilläggsavtal från 2017.

Sammanfattning av ärendet

Tunnelbanans blå linje ska förlängas från Kungsträdgården till Nacka i enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling. Under 2019 genomfördes en genomlysning av kostnader och tidplan för hela tunnelbaneutbyggnaden inom Stockholmsförhandlingen, vilken visar att de förväntade kostnaderna för tunnelbanans utbyggnad ligger högre än vad som beräknades vid 2013 års Stockholmsförhandling. Eftersom fördyringarna förväntar att överskrida tidigare avtalade kostnadstak har parterna i Stockholmsförhandlingen kommit överens om att ingå ett tilläggsavtal för att projektet ska kunna realiseras.

Föreslaget tilläggsavtal till 2013 års avtal om tunnelbaneutbyggnaden och dess finansiering, innebär i huvudsak följande för Nacka kommun:

- En ökad medfinansiering med 389 miljoner kronor.
- Att färdigställandetidpunkten för Nackas totala bostadsåtagande om 13 500 tillkommande bostäder på Västra Sicklaön förlängs så att 11 300 bostäder ska vara färdigställda senast år 2035 och ytterligare 2 200 bostäder ska vara färdigställda senast år 2040, vilket därmed innebär en lugnare byggtakt.
- Att trafikstart för tunnelbana till Nacka beräknas till år 2030.

Tilläggsavtalet ersätter tidigare ingånget tilläggsavtal från 2017.

Ärendet

Bakgrund

Förhandlingarna om utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling, mynnade ut i att två avtal tecknades mellan de involverade parterna: ett huvudavtal och ett delprojektavtal (i fortsättningen kallade Avtalet respektive Delprojektavtalet). Avtalen reglerar hur tunnelbanan ska byggas ut och hur utbyggnaden ska finansieras. Enligt Avtalet bidrar Nacka med 850 miljoner kronor till tunnelbanans utbyggnad. I bilaga till Delprojektavtalet fastställs de olika parternas kostnadsansvar vid en eventuell fördyring. Kostnadsökningar i projektet upp till ett kostnadstak på 15 procent av investeringskostnaden ska enligt Delprojektavtalet bäras av parterna. För Nacka kommun var kostnadstaket vid en fördyring totalt 97 miljoner kronor. I Avtalet ingår även ett bostadsåtagande vilket innebär att Nacka kommun ska ha uppfört 13 500 bostäder inom tunnelbanans influensområde senast 2030, i detaljplaner antagna från och med 2014. Avtalen godkändes av kommunfullmäktige den 3 februari 2014, § 28.

Efter en översyn av Avtalet och Delprojektavtalet slöt parterna i Stockholmsförhandlingen 2017 ett tilläggsavtal. I det tilläggsavtalet reglerades fördelningen av uppkomna kostnadsökningar, där Nacka kommuns del av kostnadsökningarna var 41 miljoner kronor. Tidpunkten för beräknad trafikstart ändrades också, från cirka 2025 till cirka 2026. Såväl kostnaderna och tidplanen ligger dock inom de ramar som följde av Avtalet och Delprojektavtalet. Omfattning och tidplan för Nackas bostadsåtagande ändrades inte för Nackas del. 2017 års tilläggsavtal godkändes av kommunfullmäktige den 6 februari 2017, § 22.

Under 2019 genomfördes en genomlysning av kostnader och tidplan för hela tunnelbaneutbyggnaden inom Stockholmsförhandlingen. Arbetet utmynnade i *Nulägesrapport 2019 nya tunnelbanan, 2013 års Stockholmsförhandling, FUT 2021-0414*. Genomlysningen visar att de förväntade kostnaderna för tunnelbanans utbyggnad ligger högre än vad som beräknades vid 2013 års Stockholmsförhandling. De nya bedömningarna anger ett överskridande av kostnadsramen efter genomförda besparingar med 9 307 miljoner kronor i 2016 års prisnivå för utbyggnad av samtliga ingående delprojekt inom Avtalet. Av detta avser 6 457 miljoner fördyring för delprojekt Nacka-Söderort. Orsakerna till denna fördyring är nödvändiga förändringar avseende utbyggnadernas omfattning, med bland annat en räddningstunnel och utökade miljökrav.

Under oktober 2020 beslutade Styrelsen för uppföljning av Stockholmsförhandlingen därför i enlighet med Avtalet om en ny betalplan vilken reglerar tillskjutandet av kvarvarande kostnadstak i 2016 års prisnivå. Då avtalat, maximalt kostnadsansvar för fördyringar enligt de nya beräkningarna förväntas att överskridas, har Parterna därför kommit överens om rubricerat tilläggsavtal med bilagor (i det följande benämnt ”Tilläggsavtal”) för att projektet ska kunna realiseras. Tilläggsavtalet med bilagor finns i sin helhet i bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse.

Tilläggsavtalet

Jämfört med Avtalet och 2017 års tilläggsavtal innebär de förnyade bedömningarna från 2019 förändringar gentemot gällande avtal i följande avseenden:

- Årliga investeringskostnader (Tilläggsavtalets bilaga 1)
- Finansiering med nytt kostnadstak där ytterligare 9 307 miljoner kronor tillförs Projektet (tabell 1, Tilläggsavtalets bilaga 2 och 3)
- Tidplan för fullgörandet av kommunernas bostadsåtaganden (Tilläggsavtalets bilaga 4)
- Tidplan för Statens återbetalning av förskotterade medel (Tilläggsavtalets bilaga 4)
- Tidplan för genomförandet av tunnelbaneutbyggnaderna (Tilläggsavtalets bilaga 5)

Syftet med Tilläggsavtalet är att reglera och tydliggöra dessa förändringar. Detta Tilläggsavtal ersätter tidigare ingånget tilläggsavtal från 2017.

Finansiering

Investeringskostnaderna för tunnelbanans utbyggnad inom delprojekt Nacka-Söderort beräknas enligt Tilläggsavtalet till totalt 20 885 miljoner kronor. Detta är en kostnadsökning med 6 457 miljoner jämfört med Avtalet och Delprojektavtalet. Orsakerna till denna fördyring är nödvändiga förändringar avseende utbyggnadernas omfattning, med bland annat en räddningstunnel och utökade miljökrav. I Tilläggsavtalet regleras hur kostnadsökningen föreslås fördelas mellan Staten, Region Stockholm, Stockholms stad och Nacka kommun. Nacka kommun åtar sig enligt Tilläggsavtalet att betala 389 miljoner kronor för att täcka sin andel av kostnadsökningarna. Detta är en utökning av kommunens tidigare kostnadsåtagande i Avtalet. Nacka kommuns totala åtagande för medfinansiering av tunnelbanans utbyggnad är därmed 1 339 miljoner kronor.

Betalplan och förskottering till staten

I Tilläggsavtalet kommer parterna även överens om en ny betalplan, som är anpassad efter både den nya kostnadsalkylen och den nya tidplanen för genomförandet av tunnelbaneutbyggnaden, se tabell i Tilläggsavtalets bilaga 3. Tabellen redovisar parternas årliga bidrag till utbyggnaden av tunnelbanan samt förskotteringen.

Den utökade statliga finansieringen ska ske genom en utökning av lån som täcks genom framtida intäkter från trängselskatten. Statens återbetalning av dessa förskotterade medel senareläggs till 2030 respektive 2035 givet fullgjort åtagande om trafikstart samt bostadsåtagande. Totalsumman för Nackas förskottering påverkas inte. Återbetalningen sker enligt samma princip som i Huvudavtalet på så sätt att om Nacka inte uppfyllt sitt

bostadsåtagande vid respektive angiven tidpunkt för återbetalning av förskotterade medel ska Statens betalning ske så snart åtagandet uppfyllts. Förskotterade medel återbetalas dock under alla omständigheter i sin helhet till Nacka senast år 2040. Tidplanen för statens återbetalning av förskotterade medel framgår av tabellen i Tilläggsavtalets bilaga 4.

Bostadsåtagande

Nackas totala bostadsåtagande om 13 500 tillkommande bostäder på Västra Sicklaön förändras inte i Tilläggsavtalet, dock förlängs tidpunkten för färdigställande av bostäderna. Nackas bostadsåtagande enligt Tilläggsavtalet är att 11 300 bostäder ska vara färdigställda senast 2035, och sedan ytterligare 2 200 bostäder som ska vara färdigställda senast 2040. I bostadsåtagandet räknas färdigställda bostäder i detaljplaner antagna från och med 2014. Den reviderade tidplanen för Nackas bostadsåtagande innebär en lugnare byggtakt i Nacka stad. Detta är i linje med den robusta genomförandeplanen för stadsutvecklingen på västra Sicklaön (KFKS 2020/128), och skapar bättre förutsättningar för ett effektivt och hållbart genomförande.

Tidplan för tunnelbanans utbyggnad och trafikstart

I Tilläggsavtalet redovisas möjlig trafikstart 2030 för tunnelbanan till Nacka och Söderort.

Nya arbetssätt

Parterna har även kommit överens om ett nytt arbetssätt för söka tillse att ytterligare förordningar inte ska uppstå. Det nya arbetssättet preciseras i Tilläggsavtalet och syftar till att i samverkan söka åstadkomma en snabb och kostnadseffektiv framdrift av delprojekten, där utbyggnaden kan verkställas inom avtalade tidsplaner och finansieringsramar.

Ekonomiska konsekvenser

Nackas totala åtagande för medfinansiering av tunnelbanans utbyggnad ökar i och med Tilläggsavtalet med 389 miljoner kronor, till totalt 1 339 miljoner kronor i 2016 års prisnivå. Betalplanen justeras både avseende det högre beloppet och avseende den nya tidplanen, med årliga betalningar fram till och med år 2030, i enlighet med Tilläggsavtalets bilaga 3.

Det utökade åtagandet kommer att belasta kommunens resultat 2021. Uppräknat till 2021 års nivå kommer resultatpåverkan 2021 att vara cirka 425 miljoner kronor.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut realiserar kommunens ambition att få tunnelbanan utbyggd till Nacka kommun. Utökad kollektivtrafik och alternativa färdssätt bedöms förenkla liv och rörelse för kommunens medborgare, däribland barnen.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1: Tilläggsavtal till Avtalet avseende finansiering och tidplan för utbyggnad av tunnelbanan samt tidplan för bostadsåtagandet, med bilaga 1-5

Victor Kilén
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Katarina Wåhlin Alm
Stadsutvecklingsdirektör
Stadsledningskontoret

Frida Foley
Tf enhetschef
Enheten för strategisk stadsutveckling